

Justitiedepartementet
Enheten för processrätt och
domstolsfrågor

Remissyttrande över Ju2014/422-424/DOM "Europeiska kommissionens förslag till ett paket med processuella regler"

Kriminalvården ställer sig i allt väsentligt bakom förslagen till direktiv och kommissionsrekommendationer, och lämnar utifrån de intressen myndigheten har att beakta följande synpunkter.

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om rättssäkerhetsgarantier för barn som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden

Direktivet är enligt artikel 2 tillämpligt på barn som är föremål för straffrättsliga förfaranden från den tidpunkt då de blir misstänkta eller anklagade för att ha begått ett brott och fram till dess att de straffrättsliga förfarandena avslutas. Kriminalvården noterar att begreppet *behöriga myndigheter vid straffrättsliga förfaranden* inte definieras i direktivet men utgår ifrån att Kriminalvården anses vara en sådan offentlig myndighet som i enlighet med nationell rätt utövar befogenheter inom ramen för straffrättsliga förfaranden och därmed omfattas av bestämmelserna.

Artikel 12

Genom artikel 12 föreslås frihetsberövade barn att ges rätt till särbehandling under frihetsberövandet. Flera av de föreslagna rättigheterna uppfylls redan idag.

Enligt artikel 12 punkten 1 ska medlemsstaterna se till att frihetsberövade barn hålls åtskilda från vuxna, såvida det inte anses ligga i barnets intresse att denna åtgärd inte vidtas. Förslaget överensstämmer i sak med befintlig bestämmelse i 2 kap. 3 § häkteslagen (2010:611). Enligt artikel 12 punkten 1 ska medlemsstaterna, även när ett frihetsberövat barn uppnår 18 års ålder, ge möjlighet att fortsätta det avskilda frihetsberövandet, om det är befogat med hänsyn till den frihetsberövade personens personliga omständigheter. Antalet häktade personer under 18 år i Sverige är förhållandevis få och det finns därför inte alltid underlag för särskilda ungdomshäkten alternativt ungdomsavdelningar. Kriminalvården arbetar idag aktivt med att försöka placera häktade barn i lämpliga konstellationer utifrån såväl ålder på medintagna som t.ex. karaktär på misstänkt brottslighet. Kriminalvården ser en risk för att förslaget kan komma att leda till en ökad isolering för barn i häkte och ytterligare försvåra Kriminalvårdens arbete med isoleringsbrytande åtgärder. Om barn, dvs. personer under 18 år, ska hållas åtskilda från vuxna, och personer som fyller 18 år under verkställigheten, vilka då är att betrakta som vuxna, ska hållas fortsatt avskilda från vuxna blir följden en ytterligare insnävning av möjliga placeringar i gemensamhet. Vidare vill Kriminalvården nämna att forskningen inte ger stöd för att ålder på medintagna alltid är avgörande faktor för vilken placering som är bäst för barn.

Genom artikel 12 punkten 2 c föreskrivs att barn ska garanteras ett effektivt och regelbundet utövande av rätten till familjeliv under den period som frihetsberövandet varar. I förslagets rättsliga aspekter anges under artikel 12 att barn bör ha särskild rätt att hålla regelbunden och meningsfull kontakt med föräldrar, vänner och familj. Kriminalvården ser en risk för att rättigheterna enligt den föreslagna artikel 12 kan komma i konflikt med möjligheterna att meddela restriktioner för häktade, vilka även gäller personer under 18 år. Vidare görs det ingen skillnad i häkteslagens bestämmelser om besök och andra kontakter mellan intagna som är över eller under 18 år.

Artikel 14

Enligt artikel 14 ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna vid straffrättsliga förfaranden vidtar lämpliga åtgärder för att skydda barnets och dess familjemedlemmars privatliv, inklusive deras namn och bilder. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna inte offentliggör information som skulle kunna leda till identifiering av barnet.

Av 35 kap. 15 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) framgår att sekretess gäller inom Kriminalvården för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon annan närstående till denne lider men eller att fara uppkommer för att någon utsätts för våld eller lider annat allvarligt men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller inte beslut av Kriminalvården eller en övervakningsnämnd. Kriminalvården finner därför att det kommer att krävas en ändring av bestämmelsen för att namnuppgifter, personnummer eller motsvarande i Kriminalvårdens beslut rörande frihetsberövade barn ska kunna omfattas av sekretess. Kriminalvården anser det vara utomordentligt angeläget att frågan om sekretesskydd för uppgifter om frihetsberövade barn utreds vidare.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, som beslutats av generaldirektörens ställföreträdare, kriminalvårdsdirektör Elisabet Åbjörnsson Hollmark, har även enhetschefen Elisabeth Lager och verksjuristen Ida Forss (föredragande) deltagit.

Elisabet Åbjörnsson Hollmark

Ida Forss

Sändlista

Justitiedepartementet
Gruppen för centrala klientärenden
Region Stockholm